

Penge og finansielle markeder

5

Figur 5.1 Oversigt over finansielle markeder

Finansielt marked	Pengemarked (Kort tidshorisont)	Kreditmarked (Mellem tidshorisont)	Kapitalmarked (Lang tidshorisont)
<i>Hvem har finansieringsbehov?</i>	Finansielle institutioner og virksomheder med likviditetsmangel	Husholdninger (til forbrugsudgifter) Virksomheder (til driftsfinansiering) Staten	Husholdninger (til boligfinansiering) Virksomheder (til anlægsfinansiering) Staten
<i>Finansielle institutioner</i>	Nationalbanken Banker	Banker Realkreditinstitutter Staten	Banker Realkreditinstitutter Staten Fondsbørsen
<i>Eksempler på fordringer/værdipapirer</i>	Interbanklån Udenlandsk valuta Indskudsbeviser Aftalekonti	Ind- og udlånskonti i banker Korte obligationer	Aktier Lange obligationer Pantebreve Investeringsbeviser Pensionskonti
<i>Hvem placerer?</i>	Finansielle institutioner og virksomheder med likviditetsoverskud Nationalbanken	Husholdninger Virksomheder	Husholdninger Virksomheder Pensionselskaber Investeringsforeninger

Tabel 5.1 Udviklingen i finansielle institutioner 1999-2008

	Antal virksomheder		Balancesum mia. kr.	
	1999	2008	1999	2008
Pengeinstitutter	188	138	1627	4733
Obligationsudstedende institutter ¹	12	9	1279	2901
Investeringsforeninger	81	117	196	569
Skadesforsikingselskaber	138	113	103	153
Livsforsikringselskaber	62	33	610	1119
Pensionskasser	87	65	296	440
Offentlig kapitalforvaltning ²	4	4	290	787
Andre ³	28	60	1	3
I alt	600	539	4402	10705

¹ Realkreditinstitutter samt Danmarks Skibskreditfond

² Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES) samt Den Sociale Pensionsfond (SP)

³ Fondsmæglerselskaber samt Investeringsforvaltningsselskaber

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 5.2 Balance for Danmarks Nationalbank. Ultimo 2004, 2008 og 2009

Aktiver (mia. kr.)	2004	2008	2009	Passiver (mia. kr.)	2004	2008	2009
Valutaaktiver	219	216	399	Seddel- og møntomløb	52	61	61
Pengepolitiske udlån	73	241	104	Pengepolitiske indlån	167	128	188
Andre udlån	3	130	4	Statens konto	61	263	212
Obligationer	37	27	33	Andre passiver	7	125	28
Andre aktiver	5	20	10	Egenkapital	50	58	60
Aktiver i alt	337	635	550	Passiver i alt	337	635	550

Kilde: Danmarks Nationalbank

Tabel 5.3 Resultatopgørelse for pengeinstitutterne i Danmark 2004 og 2008

Mia. kr.	2004	2008
Renteindtægter	78	205
Renteudgifter	42	151
Nettorenteindtægter	35	53
Nettogebyrindtægter	16	19
Nettorente- og gebyrindtægter	51	72
Udgifter til personale og administration	33	46
Nedskrivninger på udlån m.v.	2	28
Kursregulering og andre poster	15	-4
Resultat før skat	30	-6

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 5.4 Balance for pengeinstitutterne i Danmark. Ultimo 2004 og 2008

Aktiver (mia. kr.)	2004	2008	Passiver (mia. kr.)	2004	2008
Kassebeholdning	20	35	Indlån	1034	1682
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	489	556	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	705	1178
Udlån	1067	2277	Udstedte obligationer	236	585
Obligationer	598	885	Andre passiver	403	1056
Andre aktiver	348	980	Egenkapital	144	232
Aktiver i alt	2522	4733	Passiver i alt	2522	4733

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 5.5 Balance for realkreditinstitutterne i Danmark. Ultimo 2008

Aktiver (mia. kr.)	2004	2008	Passiver (mia. kr.)	2004	2008
Udlån	1521	2174	Udstedte obligationer	1920	2108
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	118	439	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	24	478
Værdipapirer	453	152	Andre passiver	77	100
Andre aktiver	29	54	Egenkapital	100	133
Aktiver i alt	2121	2819	Passiver i alt	2121	2819

Kilde: Finanstilsynet

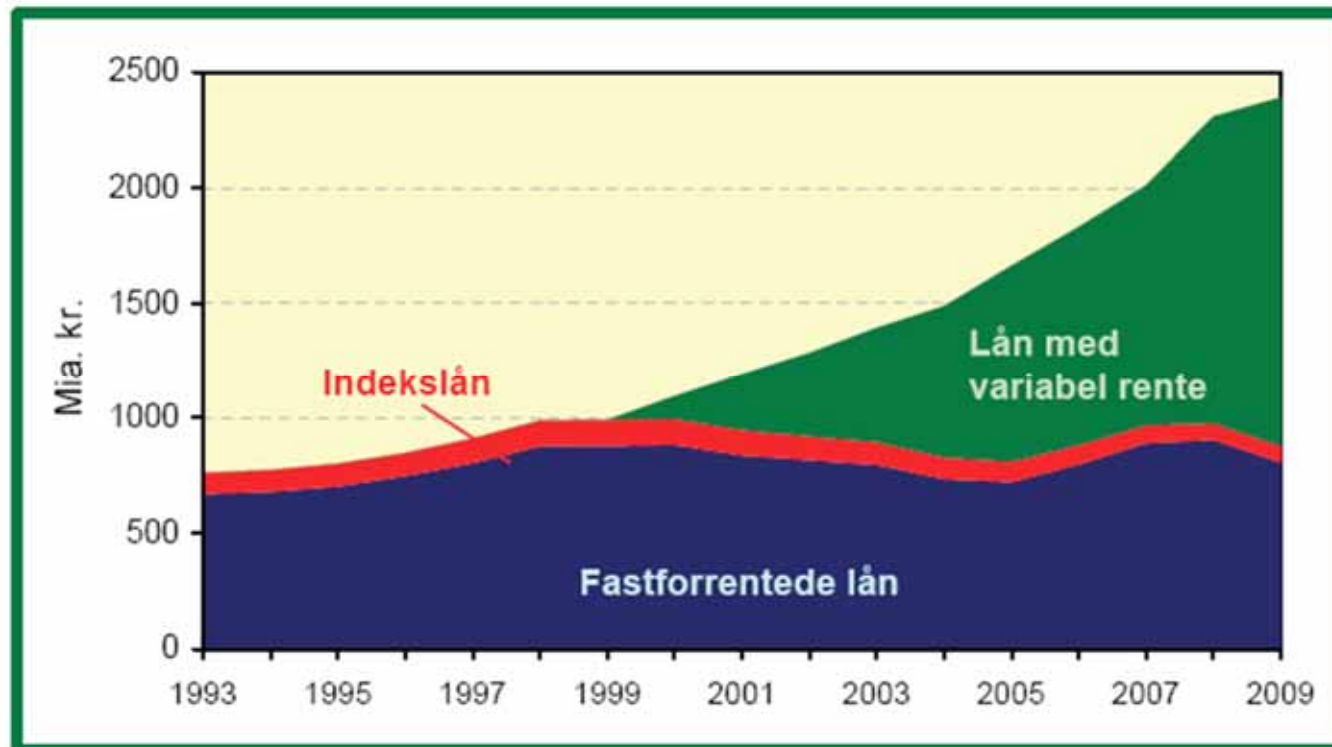
Tabel 5.6 Resultatopgørelse for realkreditinstitutterne i Danmark 2004 og 2008

Mia. kr.	2004	2008
Nettorente- og gebyrindtægter	12	14
Udgifter til personale og administration	5	5
Nedskrivninger på udlån m.v.	-1	1
Kursregulering og andre poster	2	-6
Resultat før skat	10	2

Kilde: Finanstilsynet

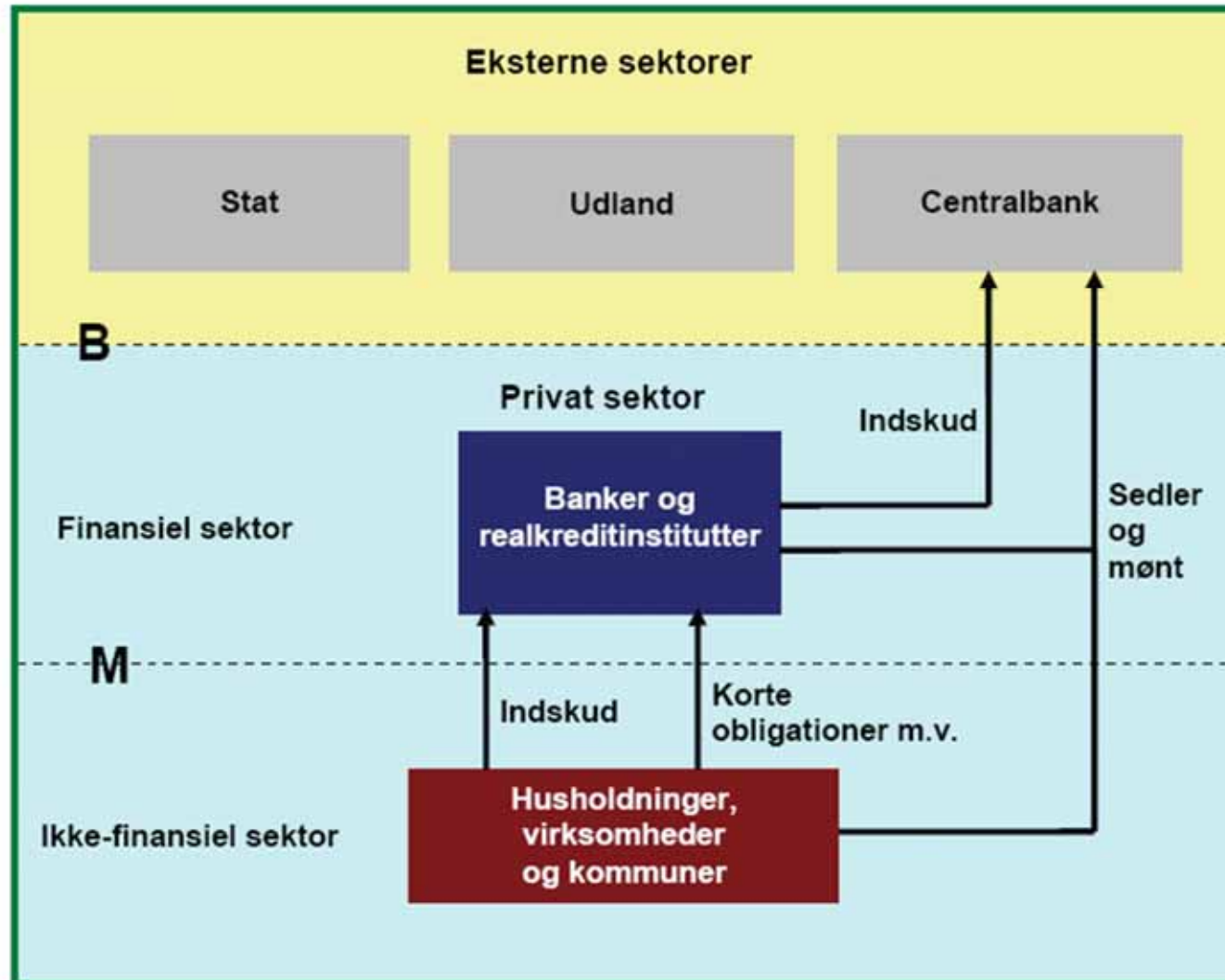

Figur 5.2 Udvikling i realkreditlånetyper. Danmark 1993-2009

Kilde: Danmarks Nationalbank

Figur 5.3 Pengebase (B) og pengemængde (M)

Tabel 5.7 Banker og realkreditinstitutters nettostilling 2008 og 2009

Mia. kr.	Ultimo 2008	Ultimo 2009
Folioindestående	10	22
Indskudsbeviser	118	166
Udlån	241	104
Nettostilling overfor Nationalbanken	-113	84

Kilde: Danmarks Nationalbank

Tabel 5.8 Pengeskabelse via bankernes indlån og udlån

	Stigning i borgernes kontanter	Stigning i borgernes indlån	Stigning i pengeinstitutternes krævede kassereserver	Stigning i udlån	Stigning i pengemængde
Udgangspunkt	-	-	-	-	100,0
1. runde	5,0	95,0	9,5	85,5	85,5
2. runde	4,3	81,2	8,2	73,1	73,1
3. runde	3,2	69,4	6,9	62,5	62,5
:	:	:	:	:	:
:	:	:	:	:	:
Ialt	34,5	655,2	65,5	589,7	689,7

Figur 5.4 Bankernes pengeskabende evne

